

Voor wie een Verklaring Omtrent Gedrag?

Doe een doelgroepanalyse!

Voor wie een Verklaring Omtrent Gedrag?

Voor het vrijwillig jeugdwerk geldt geen wettelijke verplichting om een VOG aan te vragen. De werkgever/vereniging kan zelf bepalen of hij iemand voor de uitvoering van een bepaalde functie vraagt een VOG te overleggen. Vereniging NOV stelt zich op het standpunt dat het in principe raadzaam is om voor iedere (vrijwillige) medewerker die direct of indirect met kinderen/jongeren te maken krijgt of kan krijgen, een VOG rond zeden aan te vragen. Het bestuur van de vereniging kan een werknemer/vrijwilliger verplichten een VOG te overleggen. Hoe meer de andere verenigingen in de sector werken met een VOG, hoe belangrijker het wordt dat ook jij ermee werkt. Je zou anders de kans kunnen lopen dat je in verhouding aantrekkelijker wordt voor plegers van seksueel misbruik, aangezien ze bij anderen niet, maar bij jou wél aan de slag kunnen zonder VOG.

Het is natuurlijk eenvoudig om vast te stellen welke (vrijwillige) medewerkers direct met kinderen te maken krijgen. Minder duidelijk is het bij functies waarbij een medewerker wel op (het terrein van) de vereniging aanwezig is, maar geen begeleidingstaken heeft naar de kinderen/jongeren, bijvoorbeeld iemand die organisatorische taken heeft. Is een VOG voor deze functies wel noodzakelijk?

Hierop is geen eenduidig antwoord mogelijk. Deze personen zijn deel van het jeugdwerk, kunnen aanwezig zijn bij activiteiten. Van personen die kinderen misbruiken, is bekend dat zij kwetsbare kinderen op grote afstand herkennen en soms jarenlang werken aan het opbouwen van een 'relatie' met het kind, voordat het misbruik daadwerkelijk plaatsvindt. Mensen in dit soort functies kunnen voldoende gelegenheid hebben om toch een contact met het kind op te bouwen.

Wanneer wel?

Het is raadzaam om in principe voor alle vrijwilligers binnen het jeugdwerk een VOG aan te vragen, maar in ieder geval voor vrijwilligers die de volgende functies bekleden:

- jeugdleiders
- predikant
- jeugdouderling
- koster
- stagiair(e)s
- oppassers bij de crèche
- vertrouwenspersonen
- andere vrijwilligers / betaalde krachten die veelvuldig contact met jeugd hebben.

Wanneer niet?

Mocht je als vereniging besluiten om voor bepaalde functies/functiegroepen geen VOG aan te vragen, maak dan een helder afwegingskader (bijvoorbeeld: deze functiegroep werkt op het landelijk bureau en komt niet met kinderen / jongeren in aanraking). Denk na over de risico's, bijvoorbeeld dat bepaalde functiegroepen weliswaar niet direct met kinderen/jongeren in aanraking komen, maar wellicht wel indirect de kans hebben om contacten met kinderen/ jongeren aan te knopen. Voorkom in ieder geval willekeur: laat het al dan niet aanvragen van een VOG niet afhangen van de persoonlijke beoordeling van een vrijwilligerscoördinator of bestuurslid.

Vastleggen in huishoudelijk reglement

Om willekeur te voorkomen én duidelijkheid te scheppen is het belangrijk dat in het huishoudelijk reglement wordt opgenomen voor welke functies/functiegroepen wel of geen VOG opgevraagd dient te worden.

VOG, Gedragscode en referenties

Iedereen aan wie een VOG wordt gevraagd, wordt ook gevraagd de gedragscode te ondertekenen. Het kan raadzaam zijn om voor functies waarvoor geen VOG wordt aangevraagd, wel de verplichting in te

voeren om de gedragscode te ondertekenen. Denk bijvoorbeeld aan meewerkende ouders die op verzoek van de vereniging regelmatig kinderen vervoeren. Wanneer deze personen wél de gedragscode hebben moeten ondertekenen, zijn de grenzen aan contacten met kinderen/jongeren voor hen in ieder geval duidelijk.

Voor alle vrijwilligers geldt dat het raadzaam is referenties in te winnen. Dit kan door de landelijke referentielijst te raadplegen en het opvragen van referentie bij vorige werkgevers / vrijwilligersorganisaties, waarbij expliciet naar mogelijke klachten over ongewenst gedrag wordt gevraagd.

Blijkt uit een VOG wantrouwen?

Een vaak gehoorde opmerking is dat iemand vragen een VOG te overleggen een uiting van wantrouwen is. Maar als de VOG-plicht onderdeel uitmaakt van algemene regels, gaat dat niet meer op. De vraag om een VOG wordt wel als wantrouwen ervaren wanneer je als organisatie geheel willekeurig de één wel en de ander niet een VOG laat overleggen. Het is ook goed om te weten dat inmiddels ruim 500.000 mensen op jaarbasis een VOG moeten aanvragen – en dat aantal groeit nog steeds. De kans is zeer groot dat de persoon van wie een VOG verlangd wordt er al eerder een heeft moeten aanvragen voor zijn of haar werk en het helemaal niet vreemd vindt.

Ten slotte: vraag je als organisatie af of je de persoon die zich verzet tegen het aanvragen van een VOG wel echt binnen je vereniging wil hebben.